

**БАГА, ДУНД БОЛОВСРОЛЫН САЛБАРЫН 2020-2021 ОНЫ
ХИЧЭЭЛИЙН ЖИЛИЙН СТАТИСТИКИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН
ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА**

Бага, дунд боловсролын сургалтын байгууллага (байршил, өмчийн хэлбэр, ангилал)

2020-2021 оны хичээлийн жилд улсын хэмжээнд ерөнхий боловсролын 839 сургууль сургалтын үйл ажиллагаа эрхэлж байна. Тэдгээрийн 80.1 хувь нь төрийн өмчийн, 19.9 хувь нь хувийн сургууль байна.

Хүснэгт 1. Ерөнхий боловсролын сургуулийн тоо (өмчийн хэлбэр, ангиллаар)

Хичээлийн жил	Ерөнхий боловсролын сургууль							
	Бүгд	төрийн	хувийн	Бүгд	бага	дунд	ахлах	цогцолбор
2015-2016	768	636	132	768	62	118	538	50
2016-2017	778	645	133	778	69	117	542	50
2017-2018	798	652	146	798	74	116	562	46
2018-2019	803	656	147	803	80	115	563	45
2019-2020	820	662	158	820	78	113	584	45
2020-2021	839	672	167	839	72	109	611	47

2020-2021 оны хичээлийн жилд нийт сургуулийн 72 буюу 8.58 хувь нь бага сургууль, 109 буюу 13 хувь нь дунд сургууль, 611 буюу 72.8 хувь нь ахлах сургууль, 47 буюу 5.6 хувь нь цогцолбор сургуулийн ангилалд багтаж байгаа бөгөөд өмнөх онтой харьцуулахад бага сургуулийн тоо 6-оор, дунд сургуулийн тоо 4-оор буурсан бол, ахлах сургуулийн тоо 27-ээр, цогцолбор сургуулийн тоо 2 нэмэгдсэн байна.

Төрийн өмчийн ерөнхий боловсролын сургуулийн 51 (7.6%) нь бага сургуулийн, 108 (16.1%) нь дунд сургуулийн, 471 (70.1%) нь ахлах сургууль, 42 (6.2%) нь цогцолбор сургуулийн;

Хувийн сургуулийн 21 (12.6%) нь бага сургуулийн, 1 (0.6%) нь дунд сургуулийн, 140 (83.8%) нь ахлах сургуулийн, 5 (3.0%) нь цогцолбор сургуулийн ангилалд тус тус багтаж сургалтын үйл ажиллагаа эрхэлж байна.

Хүснэгт 2. Ерөнхий боловсролын сургууль (байршил, хэв шинжээр)

Хичээлийн жил	Ерөнхий боловсролын сургууль								
	Бүгд	хот	хөдөө	Бүгд	ердийн	мэргэжлийн	гүнзгий рүүлсэн	тусгай	олон улсын хөтөлбөр
2015-2016	768	215	553	768	662	14	81	6	5
2016-2017	778	226	552	778	684	15	66	6	7
2017-2018	798	241	557	798	705	16	63	6	8
2018-2019	803	245	558	803	708	15	67	6	7
2019-2020	820	258	562	820	721	15	70	6	8
2020-2021	839	277	562	839	735	15	72	6	11

Нийт сургуулийн 66.9 хувь буюу 562 нь хөдөөд, 33.1 хувь буюу 277 нь нийслэлд сургалтын ажил эрхэлж байгаа бөгөөд тэдгээрийн 735 буюу 87.6 хувь нь ердийн, 15 буюу 1.8 хувь нь мэргэжлийн, 72 буюу 8.6 хувь нь гүнзгийрүүлсэн, 6 буюу 0.7 хувь нь тусгай, 8 буюу 1.3 хувь нь олон улсын хөтөлбөрөөр сургалт явуулж байна.

Ерөнхий боловсролын сургуулийн бүлэг, бүлэг дүүргэлт (өдрийн анги)

Улсын хэмжээнд 2020-2021 оны хичээлийн жилд ерөнхий боловсролын сургуульд 22.9 мянган бүлэгт 680.8 мянган суралцагчид суралцаж байна. Нийт бүлгийн 20.5 мянга буюу 88.9 хувь нь төрийн өмчийн, 2.5 мянга буюу 11.1 хувь нь хувийн сургуульд ногдож байгаа бөгөөд нийт бүлгийн 48.7 хувийг бага, 33.7 хувийг дунд, 17.6 хувийг ахлах ангийн бүлэг тус тус бүрдүүлж байна.

Хүснэгт 3. Ерөнхий боловсролын сургуулийн бүлэг (өдрийн анги, ээлж, тоогоор)

Хичээлийн жил	Бүлгийн тоо							
	Бүгд	Бага	Дунд	Ахлах	Бүгд	1-р ээлж	2-р ээлж	3-р ээлж
2015-2016	19,304	9,554	5,429	4,321	19,304	12,058	7,071	175
2016-2017	19,677	9,795	6,171	3,711	19,677	12,215	7,238	224
2017-2018	20,211	10,214	6,553	3,444	20,211	12,705	7,320	186
2018-2019	20,574	10,518	6,746	3,310	20,574	13,240	7,122	212
2019-2020	21,794	10,811	7,184	3,799	21,794	13,991	7,794	9
2020-2021	22,979	11,201	7,744	4,034	22,979	16,386	6,585	8

Ерөнхий боловсролын сургуулийн нийт бүлгийн 71.31 хувь нь нэгдүгээр ээлжид, 28.66 хувь нь хоёрдугаар ээлжид, 0.03 хувь нь гуравдугаар ээлжид хичээллэж байна.

Хүснэгт 4. Ерөнхий боловсролын сургуулийн 3-р ээлжид хичээллэж байгаа бүлэг, хүүхэд (өдрийн анги, тоогоор)

Хичээлийн жил	Бүлгийн тоо				Хүүхдийн тоо			
	Бүгд	Бага	Дунд	Ахлах	Бүгд	Бага	Дунд	Ахлах
2015-2016	175	175	-	-	6,311	6,311	-	-
2016-2017	224	218	6	-	8,755	8,566	189	-
2017-2018	186	159	27	-	7,335	6,412	923	-
2018-2019	212	181	25	6	8,451	7,511	786	154
2019-2020	9	4	3	2	308	150	115	43
2020-2021	8	6		2	251	211	-	40

Улсын хэмжээнд 2020-2021 оны хичээлийн жилд 4 сургуулийн 8 бүлэгт 251 суралцагч 3-р ээлжид хичээллэж байна. Эдгээр 3-р ээлжийн бүлгийн 84.1 хувь нь бага ангийн, 15.9 хувь нь ахлах ангийн бүлэг байна.

Хүснэгт 5. Ерөнхий боловсролын сургуулийн 3-р ээлжид хичээллэж байгаа бүлэг, хүүхэд (өдрийн анги, тоогоор)

Хичээлийн жил		2016-2017 он		2017-2018 он		2018-2019 он		2019-2020 он		2020-2021 он						
Үзүүлэлт	Бүгд	Байршил		Бүгд	Байршил		Бүгд	Байршил		Бүгд Хот	Байршил		Бүгд	Байршил		
		Хот	Хөдөө		Хот	Хөдөө		Хот	Хөдөө		Хот	Хөдөө				
Сургуулийн тоо		32	31	1	25	22	3	28	23	5	2	1	1	4	-	1
III ээлж	Бүлэг	224	222	2	186	173	13	212	188	24	9	7	2	8	-	8
	Хүүхдийн тоо	8,755	8,706	49	7,335	6,932	403	8,451	7,743	708	308	265	43	251	-	251

Суралцагчид

2020-2021 оны хичээлийн жилд ерөнхий боловсролын сургуульд нийт 686.321 мянган (өдрөөр 680,837, оройгоор 51, эчнээгээр 93, дүйцсэн хөтөлбөрөөр 5,340) суралцагч өдөр, орой, эчнээ, дүйцсэн хөтөлбөрөөр суралцаж байна. Насан туршийн боловсролын төвд 5,340 хүүхэд дүйцсэн хэлбэрээр суралцаж байна. Суралцагчдын тоо өнгөрсөн хичээлийн жилээс 39,482-өөр, үүнээс өдрөөр суралцагч 40,388-аар тус тус өссөн бол, оройгоор суралцагч 37-ээр, эчнээгээр суралцагч 30-аар, дүйцсэн хөтөлбөрөөр суралцагч 839-өөр тус тус буурсан байна.

Хүснэгт 6. Ерөнхий боловсролын сургуулийн суралцагчид (сургалтын хэлбэрээр)

Хичээлийн жил	Ерөнхий боловсролын сургуульд суралцагчид				
	Нийт	өдөр	орой	эчнээ	дүйцсэн
2015-2016	546,215	535,055	244	723	10,193
2016-2017	561,693	551,953	177	447	9,116
2017-2018	581,160	572,752	111	350	7,947
2018-2019	600,384	593,150	108	219	6,917
2019-2020	646,839	640,449	88	123	6,179
2020-2021	686,321	680,837	51	93	5,340

Өдрөөр суралцагчдын 92.9 хувь нь төрийн өмчийн сургуульд, 7.1 хувь нь хувийн сургуульд суралцаж байна (Хүснэгт 7). Өмнөх хичээлийн жилтэй харьцуулахад бага ангийн суралцагчдын тоо, дунд ангийн суралцагчдын тоо болон ахлах ангийн суралцагчдын тоо тус тус өссөн байна.

Хүснэгт 7. Ерөнхий боловсролын сургуульд өдрөөр суралцагчид (анги, өмчийн хэлбэрээр)

Хичээлийн жил	Суралцагчдын тоо						
	Бүгд	Төрийн	Хувийн	Бүгд	Бага	Дунд	Ахлах
2015-2016	535,055	504,070	30,985	535,055	271,687	147,031	116,337
2016-2017	551,953	520,201	31,752	551,953	288,345	167,364	96,244
2017-2018	572,752	537,740	35,012	572,752	309,355	176,210	87,187
2018-2019	593,150	553,562	39,588	593,150	327,019	184,017	82,114
2019-2020	640,449	593,438	47,011	640,449	342,634	200,806	97,009
2020-2021	680,837	632,499	48,338	680,837	356,904	222,153	101,780

Суралцагчдын 67.1 хувь буюу 457.1 мянга нь нэгдүгээр ээлжид, 32.8 хувь буюу 223.5 мянга нь хоёрдугаар ээлжид, 0.04 хувь буюу 251 суралцагч гуравдугаар ээлжид хичээллэж байна.

Суралцагчдын хүйсийн харьцаа

Ерөнхий боловсролын сургуульд өдрөөр суралцагчдын 49.9 хувийг охид, 50.1 хувийг хөвгүүд бүрдүүлж байна. Энэ харьцаа төрийн өмчийн сургуульд мөн адил 50.0:50.0, хувийн сургуульд 48.9:51.1-тай байна. Бага ангийн нийт суралцагчдын 48.8 хувь, дунд ангийн 49.4 хувь, ахлах ангийн 54.6 хувийг охид эзэлж байна. (Хүснэгт 8).

Хүснэгт 8. Ерөнхий боловсролын сургуульд өдрөөр суралцагчид хүйсээр (ангиар)

Үзүүлэлт	бага		дунд		ахлах	
	эмэгтэй	эрэгтэй	эмэгтэй	эрэгтэй	эмэгтэй	эрэгтэй
2015-2016	49.0%	51.0%	49.3%	50.7%	54.8%	45.2%
2016-2017	49.0%	51.0%	49.7%	50.3%	54.6%	45.4%
2017-2018	48.9%	51.1%	49.6%	50.4%	54.3%	45.7%
2018-2019	48.9%	51.1%	49.7%	50.3%	53.7%	46.3%
2019-2020	48.9%	51.1%	49.5%	50.5%	54.7%	45.3%
2020-2021	48.8%	51.2%	49.4%	50.6%	54.6%	45.4%

Суралцагчдын насны ангилал

Ерөнхий боловсролын сургуульд өдрөөр суралцагчдын 52.1 хувийг 6-10 настай суралцагч буюу бага боловсрол эзэмших насны суралцагчид, 32.6 хувийг 11-14 настай, 14.2 хувийг 15-17 настай, 1.1 хувийг 18 ба түүнээс дээш настай суралцагч бүрдүүлж байна. Сургуулийн эрт элсэлт бүртгэгдээгүй байна.

Хүснэгт 9. Ерөнхий боловсролын сургуульд өдрөөр суралцагчид (насаар)

Хичээлийн жил	Суралцагчдын тоо						
	Бүгд	5 хүртэлх нас	6 нас	7-10 нас	11-14 нас	15-17 нас	18 ба түүнээс дээш
2015-2016	535,055	2,490	63,449	202,444	163,387	97,996	5,289
2016-2017	551,953	1,672	59,082	225,638	164,260	97,724	3,577
2017-2018	572,752	383	65,359	242,577	167,279	94,179	2,975
2018-2019	593,150	-	69,139	257,257	179,474	85,085	2,195
2019-2020	640,449	-	73,854	268,106	198,162	95,157	5,170
2020-2021	680,837	-	74,937	279,950	222,086	96,513	7,351

Энэ хичээлийн жилд ерөнхий боловсролын сургуульд 5,628 хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд суралцаж байна. Эдгээр хүүхдүүд нь нийт суралцагчдын 0.8 хувийг эзэлж байна.

Хүснэгт 10. ЕБС-д суралцаж буй хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн тоо

Хичээлийн жил	Хүүхдийн тоо	Үүнээс					
		Харааны	Сонсголын	Хэл ярианы	Оюун ухааны	Бие эрхтэний	Хавсарсан
2015-2016	9,143	3,086	1,053	1,387	766	1,374	1,477
2016-2017	8,362	2,632	951	1,286	881	1,252	1,360
2017-2018	7,279	2,102	828	1,136	788	1,091	1,334
2018-2019	6,518	1,638	712	958	931	956	1,323
2019-2020	6,053	1,358	633	857	885	894	1,426
2020-2021	5,628	1,129	568	732	833	850	1,516

Нэгдүгээр ангид шинээр элсэгч

2020-2021 оны хичээлийн жилд нэгдүгээр ангид суралцагчдын 99.6 хувь (78,219)-ийг шинээр элссэн суралцагч бүрдүүлж байгаа нь өмнөх оноос 0.1 пунктээр буурсан байна. Нэгдүгээр ангид шинээр элсэгчдийн тоо өмнөх онтой харьцуулахад 1.7 хувиар өссөн бөгөөд суралцагчдын 93.5 хувь нь төрийн өмчийн, 6.5 хувь нь хувийн сургуульд элсжээ.

Хүснэгт 11. Нэгдүгээр ангид шинээр элссэн суралцагчид (өмчийн хэлбэрээр)

Хичээлийн жил	Шинээр элсэгч	Үүнээс			Шинээр элсэгчдээс сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдсан хүүхдийн эзлэх хувь	Нийт элсэгчдээс шинээр элсэгчдийн эзлэх хувь
		Төрийн өмчийн сургуульд	Хувийн сургуульд	Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдсан		
2016-2017	62,000	58,687	3,313	42,315	68.3	99.6
2017-2018	67,974	64,148	3,826	43,932	64.6	99.6
2018-2019	72,247	67,385	4,862	50,932	70.5	99.6
2019-2020	76,892	71,081	5,811	61,702	80.2	99.7
2020-2021	78,219	73,144	5,075	61,783	85.9	99.6

Нийт элсэгчдийн 85.9 хувь нь сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдсан бөгөөд өмнөх оноос 5.7 пунктээр өссөн бол элсэгчдийн 14.1 хувь нь сургуульд элсэхийн өмнө сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдаагүй байна.

Ажиллагчид болон багшлах хүний хүчин

Ерөнхий боловсролын сургуульд 54,5 мянган ажиллагчид ажиллаж байгаагийн 89.8 хувь нь төрийн өмчийн сургуульд, 10.2 хувь нь хувийн сургуульд ажиллаж байна. Ажиллагчдын тоо өмнөх хичээлийн жилээс 2,948 (төрийн өмчийн сургууль 2,440-аар, хувийн сургууль 508)–өөр нэмэгдсэн.

Хүснэгт 12. Ерөнхий боловсролын сургуулийн ажиллагчид

Хичээлийн жил	Ажиллагчдын тоо	Үүнээс		Төрийн өмч	
		Төрийн өмч	Хувийн өмч	Хот	Хөдөө
2015-2016	46,791	42,936	3,855	12,645	30,291
2016-2017	47,168	43,261	3,907	13,246	30,015
2017-2018	47,991	43,754	4,237	13,263	30,491
2018-2019	49,441	44,845	4,596	14,142	30,703
2019-2020	51,550	46,288	5,262	14,881	31,407
2020-2021	54,498	48,728	5,770	16230	32498

Ерөнхий боловсролын сургуульд 34,1 мянган багш ажиллаж байгаагийн 89.2 хувь нь төрийн өмчийн сургуульд, 10.8 хувь нь хувийн сургуульд ногдож байна. Багшийн тоо өмнөх хичээлийн жилээс 6.2 хувь буюу 1,988 (төрийн өмчийн сургууль 1,616-оор, хувийн сургууль 372)–өөр нэмэгдсэн. Нийт багш нарын 27,729 буюу 81.4 хувь нь эмэгтэй, 18.6 хувь нь эрэгтэй бол, нийт багшийн 33.7 хувь буюу 11,5 мянга нь бага анги, 66.3 хувь буюу 22.6 мянга нь дунд, ахлах ангийн багш нар байна.

Хүснэгт 13. Ерөнхий боловсролын сургуулийн үндсэн багш

Хичээлийн жил	Ерөнхий боловсролын сургуулийн үндсэн багш						
	Нийт	бага	дунд	ахлах	Нийт	Төрийн	Хувийн
2015-2016	28,490	9,877	11,454	7,159	28,490	26,209	2,281
2016-2017	28,889	9,976	11,708	7,205	28,889	26,527	2,362
2017-2018	29,242	10,238	11,960	7,044	29,242	26,742	2,500
2018-2019	30,411	10,736	12,670	7,005	30,411	27,615	2,796
2019-2020	32,085	11,030	13,703	7,352	32,085	28,767	3,318
2020-2021	34,073	11,467	14,694	7,912	34,073	30,383	3,690

Багш нарын боловсролын түвшин, насны ангилал, ажилласан жил

Нийт багш нарын 0.07 хувийг докторын зэрэгтэй, 15.8 хувийг магистрын зэрэгтэй, 76.4 хувийг бакалавр, 7.6 хувийг дипломын боловсролтой багш эзэлж байна. (Хүснэгт 14).

Хүснэгт 14. Ерөнхий боловсролын сургуульд ажиллаж байгаа үндсэн багшийн боловсролын түвшин

Хичээлийн жил	Мэргэжлийн багшийн эзлэх хувь ¹	Үүнээс:				
		Доктор	Магистр	Бакалавр	Диплом	Бусад
2015-2016	98.9	22	4,085	20,142	3,916	325
2016-2017	98.6	23	3,983	20,949	3,530	404
2017-2018	97.0	23	4,034	21,185	3,131	869
2018-2019	97.2	19	4,347	22,301	2,901	843
2019-2020	97.3	18	4,767	23,722	2,721	857
2020-2021	99.8	25	5,373	26,024	2,580	71

¹ Мэргэжлийн багшийн эзлэх хувь -Дипломоос дээш боловсролтой багшийн хувь

Багш нарын 26.9 хувь нь 30 хүртэл насны, 36.2 хувь нь 30-39 насны, 24.9 хувь нь 40-49 насны, 10.7 хувь нь 50-59 насны, 1.3 хувь 60 ба түүнээс дээш насны багш нар байна. (Хүснэгт 15). Өмнөх жилээс 30-39 насны багшийн эзлэх хувь 0.8, 40-49 насны багшийн эзлэх хувь 0.5, 60 ба түүнээс дээш насны багшийн эзлэх хувь 0.1 пунктээр өссөн бол тус тус өссөн бол, 30 хүртэл насны багшийн эзлэх хувь 0.9, 50-59 насны багшийн эзлэх хувь 0.5 пунктээр тус тус буурсан байна.

Хүснэгт 15. Багш нарын нас (насны ангиллаар)

Хичээлийн жил	30 хүртэл	30-39	40-49	50-59	60 ба түүнээс дээш
2015-2016	8,469	10,277	6,056	3,515	173
2016-2017	8,378	10,406	6,520	3,389	196
2017-2018	8,331	10,526	6,807	3,365	213
2018-2019	8,606	10,741	7,317	3,462	285
2019-2020	8,912	11,361	7,820	3,607	385
2020-2021	9,147	12,339	8,482	3,650	455

Багш нарын ажилласан жил буюу ажлын туршлагыг авч үзэхэд нийт багш нарын 5.9 хувь нь анхны жилдээ, 27.2 хувь нь 1-5 жил, 22.2 хувь нь 6-10 жил, 16.7 хувь нь 11-15 жил, 11.3 хувь нь 16-20, 5.8 хувь нь 21-25, 10.8 хувь нь 25-аас дээш жил ажиллаж байна. (Хүснэгт 16).

Өмнөх жилээс анхны жилдээ ажиллаж байгаа багшийн эзлэх хувь 0.5, 6-10 жил ажиллаж буй багшийн эзлэх хувь 1.8, 25-аас дээш ажиллаж буй багшийн эзлэх хувь 0.5 пунктээр тус тус буурсан бол, 1-5 жил ажиллаж буй багшийн эзлэх хувь 1.4, 11-15 жил ажиллаж буй багшийн эзлэх хувь 0.1, 16-20 жил ажилласан багшийн эзлэх хувь 0.8, 21-25 жил ажиллаж байгаа багшийн эзлэх хувь 0.4 пунктээр тус тус өссөн байна.

Нийт багшийн 55.4 хувь нь 10 хүртэлх жил ажилласан багш нар байна.

Хүснэгт 16. Багш нарын ажлын туршлага (ажилласан жилээр)

Ажилласан жил							
Хичээлийн жил	Анхны жилдээ	1-5 жил	6-10 жил	11-15 жил	16-20 жил	21-25 жил	25-аас дээш жил
2015-2016	2,110	8,869	5,740	4,785	2,321	1,396	3,269
2016-2017	1,675	9,405	5,892	4,348	2,669	1,420	3,480
2017-2018	1,732	9,287	5,866	4,576	2,900	1,446	3,435
2018-2019	1,838	9,919	5,752	4,825	3,082	1,562	3,433
2019-2020	2,072	8,296	7,705	5,307	3,348	1,733	3,624
2020-2021	2,013	9,279	7,573	5,686	3,836	1,993	3,693

Багш нарын 43.4 хувь нь мэргэжлийн зэрэгтэй тэдгээрийн 1.3 хувийг зөвлөх, 34 хувийг тэргүүлэх, 64.7 хувийг заах аргач зэрэгтэй багш бүрдүүлж байна